

Sygn. akt I ACz 745/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie	SA Elżbieta Karpeta SO del. Aleksandra Janas

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 sierpnia 2013 r. w Katowicach

sprawy z wniosku Stowarzyszenia (...) w W. przy uczestnictwie Stowarzyszenia (...) w B.

o zobowiązanie do udzielenia informacji

na skutek zażalenia uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 22 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Co 5/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek oddalić i zasądzić od powoda na rzecz uczestnika 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa w postępowaniu nieprocesowym.

Sygn. akt I ACz 745/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca powołując się na przepis art. 80 ust 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych wnosił o zobowiązanie uczestnika postępowania do przekazania wnioskodawcy umów zawartych przez uczestnika z artystami, którzy występowali podczas organizowanych przez uczestnika imprez. We wniosku wyspecyfikowano 27 różnych występów wskazując ich daty oraz nazwiska artystów lub nazwy zespołów. Ponadto wnioskodawca domagał się doręczenia mu wykazu utworów wykonywanych w czasie tych występów z podaniem tytułu, imienia i nazwiska autora tekstu oraz imienia i nazwiska autora muzyki.

Wnioskodawca wnosił też o podanie mu przez uczestnika informacji o wielkości opłat, ilości osób uczestniczących w koncertach, wysokości wpływów oraz wartości biletów przekazanych różnym podmiotom nieodpłatnie.

Domagał się też zasądzenia od uczestnika kosztów postępowania.

Uzasadniając żądanie wnioskodawca podał, że jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 ust 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i na podstawie art. 104 ust 3 wspomnianej ustawy uzyskał od Ministra Kultury i Sztuki upoważnienie do zarządzania tymi prawami w tym na polu publicznego wykonania i publicznego odtwarzania.

Dla wykazania swej legitymacji czynnej wnioskodawca powołał się na domniemanie wynikające z art. 105 ust 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Dalej wnioskodawca podał, że według jego wiedzy uczestnik postępowania zorganizował 27 koncertów z udziałem wskazanych twórców i zespołów. Mimo wezwania do przekazania wnioskodawcy informacji tożsamy z żądanymi we wniosku uczestnik nie udzielił tych informacji mimo, że jest to niezbędne dla ustalenia należności autorskich dla twórców reprezentowanych przez wnioskodawcę.

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2013r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej uwzględnił wniosek w całości powołując się na domniemanie legitymacji czynnej wnioskodawcy wynikające z art. 105 ust 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz zasadność roszczenia przysługującego wnioskodawcy z mocy art. 105 ust 2 tej ustawy.

Postanowienie zostało zaskarżone zażaleniem przez uczestnika postępowania.

Skarżący zarzucił;

- naruszenie przepisu art. 13 § 2 kpc w związku z art. 105 ust 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez nierozpoznanie sprawy w postępowaniu rozpoznawczym w procesie mimo, że dochodzone roszczenie nie należy ani do kategorii zabezpieczenia dowodów, ani do kategorii zabezpieczenia powództwa;
- naruszenie przepisu art. 126 § 3 kpc w związku z art. 98 kc i art. 99 § 2 kc, gdyż w postępowaniu przedsądowym osoba mieniąca się pełnomocnikiem wnioskodawcy do wezwania skierowanego do uczestnika postępowania nie dołączyła stosownego pełnomocnictwa;
- naruszenie art. 233 § 1 kpc przez pojęcie, że uczestnika wezwano do przekazania wszystkim informacji o jakich mowa we wniosku, gdy w istocie wezwanie nie obejmowało wszystkich artystów o jakich mowa we wniosku.

Powołując się na powyższe uczestnik postępowania wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i o zasądzenie kosztów.

Wnioskodawca w odpowiedzi na zażalenie wnosił o jego oddalenie i zasądzenie kosztów. Zarzucił, że dochodził zobowiązania uczestnika do udzielenia żądanych informacji w oparciu o przepis art. 80 ust 1 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych a orzeczenie w tej kwestii jest dopuszczalne także przed wytoczeniem powództwa (art. 80 ust 1).

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Zażalenie uczestnika postępowania jest zasadne aczkolwiek z innych przyczyn niż podniesione w treści zażalenia.

Zarówno przepis art. 80 ust 1 pkt 2 jak i art. 150 ust 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych dotyczą roszczenia o udzielenie informacji.

Wątpliwości odnośnie trybu w jakim winno być rozpoznawane żądanie udzielenia informacji dochodzonej na podstawie drugiego ze wspomnianych przepisów rozwił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 września 2009r. w sprawie o sygn. akt III CZP 57/09 (OSNCP 2010/4/49).

W uchwale wyjaśniono, że żądanie organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi udzielenia na podstawie art. 105 ust 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych informacji niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią opłat określonych w art. 20 ust 1 pkt 2 podlega rozpoznaniu w postępowaniu procesowym.

Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawa nie określa trybu w jakim należy dochodzić informacji na podstawie wspomnianych przepisów. Żądanie informacji na podstawie art. 105 ust 2 nie ma ani charakteru zabezpieczenia

dowodu ani zabezpieczenia powództwa co skutkuje pojęciem, że wynikające z niego roszczenie ma charakter materialnoprawny i z mocy art. 13 § 1 kpc winno być rozpoznawane w procesie.

Wnioskodawca nie oparł jednak swego żądania na przepisie art. 105 ust 2 lecz na przepisie art. 80 ust 1 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Przesłanki jakie winny być wykazane w zależności od tego w oparciu, o który ze wskazanych przepisów żądana jest informacja są odmienne.

W przepisie art. 105 ust 2 mowa jest bowiem o dochodzeniu przez organizacje zbiorowego zarządzania wynagrodzeń i opłat.

Legitymacja czynna w procesie takich organizacji wynika nie tylko z domniemania o jakim mowa w art. 105 ust 1 ale także z ustawy, jak to ma miejsce np. w przypadku opłat o jakich mowa w art. 20¹ ustawy. W takim przypadku informacja ma służyć przygotowaniu procesu przeciwko posiadaczom urządzeń reprograficznych, którzy zwielokrotniają utwory, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, dla dozwolonego własnego użytku osobistego osób trzecich.

Żądanie informacji na podstawie art. 80 ust 1 pkt 2 ustawy niewątpliwie winno następować w trybie postępowania nieprocesowego, a orzeczenie mieć postać postanowienia. Wynika to z przepisu art. 80 ust 5 wspomnianej ustawy. Przepis art. 80 ust 1 w związku z art. 80 ust 2 zezwala na wystąpienie z wnioskiem o udzielenie informacji także przed wytoczeniem powództwa oraz nakazuje rozpoznanie go w ciągu 3 dni.

Ma to miejsce ze względu na to, że mający w tym interes prawny dąży do zachowania roszczeń o których mowa w art. 79 ust 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przeciwko podmiotowi naruszającemu jego prawa autorskie.

W doktrynie i literaturze utrwalony jest pogląd, że roszczenie informacyjne stanowi specyficzną, odrębną od zabezpieczenia dochodów instytucję. Skorzystanie z niej w trybie art. 80 ust 1 pkt 2 wymaga jednak uprawdopodobnienia, że wnioskodawca jest osobą uprawnioną, której autorskie prawa majątkowe zostały naruszone. Tylko w takim przypadku możliwe i konieczne jest rozpoznanie wniosku przez sąd w ciągu 3 dni w postępowaniu nieprocesowym (por. System Prawa Prywatnego Tom 13 Prawo autorskie, pod redakcją Janusza Barta, Wydawnictwo C. H. Bech, Warszawa 2003r., str. 643).

Skoro wnioskodawca wybrał tryb dochodzenia roszczenia informacyjnego określony w art. 80 ust 1 pkt 2 ustawy to oprócz wykazania, że jest uprawniony do ochrony praw, co w sprawie nie jest kwestionowane, winien uprawdopodobnić, że doszło do ich naruszenia. Wniosek nie zawiera żadnych twierdzeń w tym zakresie.

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie zawiera regulacji wprowadzających domniemanie, że publiczne odtwarzanie utworów przez artystów związane jest z naruszeniem cudzych autorskich praw majątkowych.

Nie można wykluczyć, że artyści o jakich mowa we wniosku wykonywali własne utwory, których słowa i muzykę sami stworzyli lub cudze utwory, do wykonywania których byli uprawnieni.

Dlatego Sąd Apelacyjny w Katowicach na mocy art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc zmienił zaskarżone orzeczenie i orzekł jak w sentencji postanowienia.